

Lehenengo maila
D. Diseinurako tresna digitalak.
2Dko marrazketa bektorialeko tresnen eta tekniken hastapenak. Diseinu grafikorako aplikazioak.
3Dko modelatzearen hastapenak. Arte-proiektuetarako aplikazioak.
Bigarren maila
Orokorrak.
Hautemateko eta gozatzeko jarrera proaktiboa.
Komunikazio-gaitasunaren aberastea, terminologia tekniko eta artistiko espezifikoa barneratuz.
Pentsamendu dibergentearen, ingurunea behatzearen eta ulertzearen estimulazioa eta garapena.
Arrazoibideen zorrotzasunarekiko interesa, zehaztasuna, argitasuna eta garbitasuna.
Ahaleginaren eta jarraitutasunaren balorazioa lanean.
Sormenaren eta espazio-ikuspegiaren sendotzea.
Iritzi eta ikuspuntu desberdinen balorazioa, errespetua eta enpatia.
Tresna digitalen erabilera kritikoa, etikoa, segurua eta arduratsua.
Lan- eta erantzukizun-ohituren finkapena
A. Geometria, artea eta ingurunea.
Konposizio modularrak diseinu grafikoan, objektuen diseinuan eta espazioen diseinuan.
Geometria eta ilusio optikoak artean eta diseinuan.
Kurba konikoak naturan, ingurunean, artean eta diseinuan.
Espazioaren irudikapena diseinu eta arte garaikidean
Mosaikoen eta patroien sorrerari aplikatutako transformazio geometrikoak. Trazadura tresna digitalekin eta gabe.
Loturak eta ukitzailak. Aplikazioa diseinu grafikoan, eskuzko trazaduraren eta trazadura digitalaren bidez.
B. Espazioaren irudikapen-sistema aplikatuak.
Zirkunferentzia eta solido sinpleen irudikapena perspektiba isometrikoan eta cavalieri perspektiban. Hiru dimentsioko formak diseinatzeako aplikazioa.
Egitura poliedrikoak. Solido platonikoak. Aplikazioa arkitekturan eta diseinuan.
Perspektiba konikoaren, aurretiko perspektibaren, zeharrekiko perspektibaren eta koadro inklinatukoaren aplikazioak espazioen eta objektuen diseinuan. Argien eta itzalen irudikapena.
C. Proiektuen diseinua eta normalizazioa.
Diseinu-proiektu baten faseak: krokisetik tailerreko planora.
Objektuen irudikapena beren bista akotatuaren bidez. Ebaketak, sekzioak eta hausturak.
D. Diseinurako tresna digitalak.
Arte- eta diseinu-proiektuei aplikatutako ordenagailuz lagundutako marrazketa.

ANALISI MUSIKALA

Analisi Musikala jakintzagaiak musika-proposamenetara zentzuz hurbiltzeko aukera ematen du, eta horrek proposamenen esanahi eta ezaugarri desberdinak arakatzea eta ikuspegi kritiko jakintzagaiak estetikitik aztertzea eskatzen du. Horri esker, ikasleek konpositoreak adierazi nahi izan zuen mezuaren dimentsioak partekatu ahal izango dituzte, baita proposamenak berau sortu zeneko testuinguru historiko-sozialarekin duen erlazioa ere. Aldi berean, lana entzuteak eta interpretazioak norberarengan eta besteengan duen eraginaren balorazioa eskatzen du.

Jakintzagai honen bidez, ikasleak musika-hizkuntzak antolatzeko eta konposatzeko teknika eta prozedurekin ohitzen dira, eta, aldi berean, estilo eta testuinguru desberdinen funtsezko osagaiak antzematen dituzte lan horietan. Musika-proposamen desberdinak aztertzeak soinu-unibertsoa zabaltzea sustatzen du. Unibertso horretan mugitzen dira egunero ikasleak, eta arte-hizkuntzaren hainbat erabilera planteatzeko aukera ematen die.

Musika-proposamen bat nola eraikitzen den aztertzeak lagundu egiten du espiritu kritikoa garatzen, aniztasuna kultura-aberastasunerako iturri gisa baloratzen, jakin-mina sustatzen, enpatia hobetzen eta hitzezko hizkuntzan emozioak definitzeko gai diren hizkuntza-erabilerak bilatzen. Horretarako, ikasleei eskatuko zaie gai izan daitezela musika-hizkuntzaren elementuen, soinu-iturrien edo konposizio-teknikaren oinarrien erabilera baliabide estilistiko eta formal bereizgarriekin eta alderdi historiko-sozial garrantzitsuekin erlazionatzeko, baita gogoeta estetikoekin eta emozioekin ere. Iruzkina, ahozko gogoetak edo idatzizko aipamenak eginez, ikasleek musika-proposamen propioei, interpretazioari eta entzule gisa duten inpresioari buruz ikasitakoa azalduko dute. Euren esperientzia partekatuz, modu eraginkorragoan integratzen dute euren ikaskuntza, beste sortze-, egikaritze- edo hautemate-egoera batzuetan aplikatzeko.

Era berean, formula melodiko-erritmikoak eta eredu harmonikoak analisiaren bidez nola erabiltzen diren ulertzeak aukera ematen du ikasleek beren musika-interpretazioetara modu aplikatuan eraman eta eskema oinarritzkoenetan automatizatu ahal izango dituzten konposizio-prozesuak barneratzeko, beren inprobisazioetan eta sorkuntzetan modu logiko batean sartzeko.

Euren musika-sorkuntzak partekatzean eta analizatzean, eta sorkuntza-prozesuetan erabilitako prozedurei eta tresnei buruz elkarrekin hausnartzean, berdinen arteko ikaskuntza sustatzen da, eta, ondoren, beste sormen-lan batzuetan aplikatzea eta hobetzea, baita musika-lanak edo musika-laburpenak hautematea ere.

Analisi Musikala jakintzagaia bi mailatan banatzen da, eta bigarrena lehenengo mailaren jarraipen logikoa da. Konpetentzia espezifikoko funtsezko lau osagaien arabera egituratzen dira: Kultura Nortasuna, Kultura Harrera, Autoadierazpena eta Arte/Kultura Ekoizpena. Horiek ikasleen gaitasunak garatzen dituzte, analisi musikala ezagutzuz, erabiliz eta aplikatuz, musika ulertzeko, hartaz gozatzeko, hura ikertzeko, ezagutzeko eta erabiltzeko ezinbesteko tresna gisa.

Jakintzagaia musikaz egiten diren erabileren aurkikuntzak osatzen du jakintzagaiak, era horretan modu kontzientean entzulearengan eragiteko, dela helburu terapeutikoekin, dela erabat musikalak ez diren esparruetan erabiltzeari lotutako beste funtzionalitate batekin.

Ebaluazio-irizpideak zerrendatzen diren konpetentzia espezifikoko lortu diren ala ez zehazteko egin dira. Musika-proposamen bat aztertzen ikastea proposamen osoa ulertzeko eta proposamen hori osatzen duten elementuak hainbat testuingurutan erabiltzen jakiteko tresna da.

Maila bakoitza jakintza multzotan egituratzen da, eta ezagutza, trebetasun eta jarrera multzokatua osatzen dituzte. Lehenengo mailan, honako enuntziatu hauen pean: A. Analisi musikalaren hastapena eta B. Forma musikala. Lehenengo mailako oinarritzko jakintzak entzute aktiboaren garapenean, gaitasun analitikoetan eta musika-proposamen bat osatzen duten elementuak eta egiturak ulertzeko beharrezkoak diren gaitasunen eta trebetasunen erabileran oinarritzen dira. Bigarren mailan, jakintzak bi epigrafetan multzokatuta daude: A. Analisi musikalaren teknikak eta B. Musika-generoak. Bigarren maila honetan, musikako ezagutzak hobetzen jarraitzen da, analisiaren erabilera musikan sakontzeko eta musika-generoetan berezkoak diren sormen-prozesuak ezagutzeko tresna gisa, historian zehar hainbat proposamen artistiko-musikalen bidez.

Horretarako, ikasleek analisi-prozesuan modu aktiboan parte hartzea proposatzen da, eta, ikasgelako jardueren bidez, ezagutzak aplikatu ahal izateko benetako egoerekin lotzea. Jakintzagaiak aukera ematen du jarduerak diseinatuz. Jarduera horietan, entzute aktiboak —euskarri grafiko edo bisualekin edo gabe— kultura-ondarearen gaineko argumentazio kritikoa egiteko eta nortasun propioa eraikitzeko gaitasuna sustatuko du, eta horrek proiektu artistikoak arrakastaz garatzeko aukera emango die.

KONPETENTZIA ESPEZIFIKOAK

1. Hainbat lanetako musika-elementuak aztertzea, entzute aktiboa eta partituren azterketa erabiliz, horien ezaugarriak deskribatzeko eta konparazioak egiteko.

Lan bat osatzen duten elementuen ezaugarrien deskribapenak bat egiten du teoria musikalari buruzko ikaskuntzekin eta horien hautemate-ezagutzarekin, eta hainbat konposizio definitzen dituzten ezaugarrien arteko konparazioa ahalbidetzen du.

Bestalde, hainbat testuingurutan sortutako eta genero eta estilo desberdinetakoak diren musika-lanen arteko analogiak eta desberdintasunak hautemateak aukera ematen die ikasleei soinu-unibertso zabal batean sartzeko, beren musika-gustuak aberasteko eta beren arte-errepertorioa zabaltzeko.

Gainera, ikasleei funtsezko elementuak ematen dizkie oraina ulertzeko eta interpretatzeko, kultura-nortasun propioa garatzeko eta kultura- eta arte-ondarea babesteko.

Konpetentzia espezifikoa hau deskriptore hauekin lotzen da: HKK2, KPSII5, HK1, KAKK1, KAKK2.

2. Konposizio baten musika-elementuen arteko erlazioak ezartzea, haren egitura eta erabilitako konposizio-prozedurak aztertuz, musika-lana genero, estilo eta sorkuntza-testuinguru batekin lotzeko.

Musika-pieza baten intenzionalitateak ezagutzeak musikagilearen adierazpen-borondatera hurbiltzea esan nahi du; izan ere, musikagileak, bere sorkuntzan, musika-hizkuntzaren elementu diferentek era-biltzen ditu konposizioari forma eta zentzua emateko.

Horrek aukera ematen du erabilitako konposizio-tekniken ulermenean sakontzeko, eta, gainera, obraren ikuspegi globala eraikitzen laguntzen du, osagaien eta azken emaitza musikalean eragina duten testuinguru-faktoreen eta faktore estilistikoaren arteko erlazioaren bidez.

Egileari eta sorkuntza-testuinguruari buruzko informazio-iturri analogiko zein digitaletatik abiatuta ikerketak garatzeak konpetentzia hori hobeto garatzen laguntzen du.

Era berean, ikasleek konposizio baten ezaugarri bereizgarriak musikaren historian zehar eboluzionatu duten estilo eta generoekin nahiz garrantzi bereziko forma-tipo jakin batzuekin lotu ahal izango dituzte.

Konpetentzia espezifikoa hau deskriptore hauekin lotzen da: HKK2, KD1, KPSII4, HK1, KAKK1, KAKK2.

3. Aztertutako obrei buruzko musika-iruzkinak eta -kritikak egitea, terminologia egokia erabiliz eta hainbat informazio-iturri kontsultatuz, iritzi pertsonal oinarrituak adierazteko eta musika-ondarea zabaltzen laguntzeko.

Musika-elementuak identifikatu, aztertu eta deskribatzeko trebetasunak garatzeak, baita hainbat lan eta interpretazio alderatzeak ere, ikasleei beharrezko terminologia eta tresnak ematen dizkie, musika-lan jakin baten sorkuntzari edo interpretazioari buruzko balorazio pertsonala modu arrazoituan azaltzeko.

Egokia da, beraz, ikasleek sentimenduen eta emozioen ahozko adierazpenaren gaitasunak dakartzan onurak ulertzea. Pentsamendua talde-testuinguruetan adierazteak ikaskuntza kolektiboa errazten du, ezagutzak berdinen artean transmititzen laguntzen du eta,aldi berean, autoestimua eta autopertzepzioa indartzen ditu.

Era berean, iruzkin pertsonalak aberastu egingo dira ikasgelan argudiatutako hainbat ikuspuntu bateratuz eta hainbat iturri fidagarriaren kontsultaren bidez lortutako informazioarekin.

Egunkari orokorretan edo aldizkari espezializatueta argitaratutako kritiken irakurketak, gainera, aukera emango du horrelako testuetan erabilitako egiturari eta hiztegiari buruz hausnartzeko, eta ikasleek bitarteko analogiko edo digitalen bidez landu eta zabaltzeko ahal izango dituzten musika-aipamen, -iruzkin edo -kritiketarako ereduak eta adibideak eskainiko ditu. Testu horiek lantzeak, kasu askotan, kontsultatutako informazioa berriz lantzea dakarrenez, egile-eskubideak eta jabetza intelektuala errespetatzea sustatuko da.

Konpetentzia espezifiko hau deskriptore hauekin lotzen da: HKK1, HKK2, HKK3, KD2, KD3, KPSII4, HK1, EK3, KAKK3.1.

4. Oinarrizko konposizio-prozedurak eta teknologia digitalak erabiltzea, musika-elementu eta -egitura egokienak erabiliz, obra errazak sortzeko eta inprobisazioak egiteko.

Musika ikuspegi analitiko baten bidez ulertzeko gai izateak aukera ematen die ikasleei musika-proposamenen garapenean aktiboki parte hartzeko, musika-lan edo zati baten soinu-formulazioa azpiko eduki espresiboarekin lotzen duten konposizioetatik hartutako ereduetatik abiatuta.

Aldi berean, musika-idea garatzeak berekin dakar lortu nahi diren efektuen araberako musika-materialak eta estilo-ezaugarriak aukeratzea, harmoniaren, erritmoaren, melodiaren eta tonu-egituraren arauak aplikatzea, eta konposizioak inprobisazioaren eta interpretazioaren beharretara egokitzea.

Oinarrizko konposizio-prozedurak aplikatzeak musika-lan berriak sortzea errazten du, musika-material berri hori sormen-prozesuan txertatzen den testuinguruetan, jakintzagaiaren ikaskuntzak eta teknologia berriek eskaintzen dituzten aukerak aplikatuz.

Oinarrizko konposizio-prozedurekin lotutako ikaskuntza horiek praktikan jartzeak adierazpen-gaitasunen eta ekintzaitza-jarreraren garapena ere lantzen du, taldeko musika-proiektuetan parte hartuz. Proiektu horietan, ikasleek funtzio desberdinak hartzen dituzte beren gain, eta besteen ekarpenak eta ideiak errespetatzen dituzte.

Konpetentzia espezifiko hau deskriptore hauekin lotzen da: HKK1, STEM1, KD3, KPSII3.1, KPSII3.2, EK3, KAKK3.1, KAKK3.2, KAKK4.1, KAKK4.2.

5. Musikaren erabilera helburu terapeutikoekin, eta beste adierazpide artistiko batzuekin batera, ikertzea, hainbat informazio-iturri erabiliz eta musika-lanen ezaugarri musikalak aztertuz, musika-ezaugarri jakin batzuek osasunean eta emozioetan nola eragiten duten ulertzeko.

Analisi musikala, tradizioz, obra bere sorkuntza-testuinguruan ulertzera bideratu izan da, musika-lan horren musikak hautematen duenarengan musikak sor dezakeen efektua nabarmendu gabe.

Musika baliabide terapeutiko gisa erabiltzeari buruzko ikerketa ugari egin dira azken hamarkadetan, eta arazo fisikoak, kognitiboak, psikologikoak edo sozialak dituzten pertsonengan sortzen duen onuraren ebidentziak daude. Horrek aukera ematen du ikasleek musikaren ikuspegi analitikoa aberasteko, helburu terapeutikoekin erabiltzen den musikaren ezaugarriak identifikatuz, eta osasunean eta emozioetan duen eragina ikusiz. Horretarako, hautatutako errepertorioa ikertzeko prozesuak garatu beharko dira, informazio-iturri fidagarriak erabiliz.

Halaber, musikak beste arte batzuekin (zinema, dantza edo antzerkia, adibidez) batera betetzen dituen ezaugarrien eta funtzioen analisiak aukera emango die ikasleei askotariko giro emozionalak sortzen dituzten baliabide musikalak ezagutzeko eta barneratzeko, eta, ondoren, musika beste adierazpide artistiko batzuekin uztartzen duten sormenezko proposamenak garatzeko.

Konpetentzia espezifiko hau deskriptore hauekin lotzen da: HKK3, STEM 4, KD1, KD3, KPSII4 KAKK2.

EBALUAZIO-IRIZPIDEAK

Lehenengo maila	Bigarren maila
1. konpetentzia espezifikoa	
1.1. Musika-lan bat osatzen duten elementuak eta horien funtzioa identifikatzea, entzute aktiboaren bidez eta partiturren eta entzutearen plazer estetikoaren laguntzaz.	1.1. Entzute aktibotik eta partiturren azterketatik abiatuta, musika-lan baten musika-ezaugarriak deskribatzea, haiek osatzen dituzten elementuak eta konposizioaren barruan betetzen duten funtzioa jarrera irekiaz eta errespetuz aztertuz.

Lehenego maila	Bigarren maila
1.2. Hainbat musika-konposiziotako oinarriko elementu teknikoak eta egitura formal bereizgarrienak deskribatzea, askotariko obrak aztertuz, eta besteen iritziekiko errespetuzko jarrera erakutsiz.	1.2. Hainbat musika-proposamenen osagaiak eta ezaugarriak alderatzea, haien arteko analogiak eta desberdintasunak ezarriz eta kultura-aniztasuna errespetatuz.
2. kompetentzia espezifikoak	
2.1. Musika-lanak modu gidatuan aztertzea, erabilitako egitura formala eta konposizio-prozedurak identifikatuz, hainbat baliabide eta euskarritan oinarrituz.	2.1. Historian zehar musika-genero nagusiek izan dituzten forma-, konposizio- eta estilo-ezaugarriak identifikatzea, euren elementu teknikoaren eta egitura formalaren analisian oinarrituz, jarrera irekiarekin eta ikuspegi estetikoak duten garrantzia baloratuz.
2.2. Aztertutako musika-lanak beren sorkuntza-testuinguruarekin lotzea, egileari eta garaiari buruzko banakako eta taldeko ikerketa-prozesuen bidez, informazioa iturri fidagarrietatik hautatuz eta hizkuntza tekniko egokia erabiliz.	2.2. Aztertutako musika-lanak genero, estilo eta sorkuntza-testuinguru jakin batekin lotzea, egitura formala, erabilitako konposizio-prozedurak eta asmo artistikoa modu autonomoan identifikatuz.
3. kompetentzia espezifikoak	
3.1. Entzundako musikak eragindako zirrarak eta sentimenduak askatasunez eta jarrera irekiz adieraztea, pentsamendu kritikoren garapena erakusten duten argudioak erabiliz, eta beste adierazpen artistiko batzuekiko lotura ezarriz.	3.1. Aztertutako musika-lanei buruzko iritzi pertsonalak adieraztea, musika-terminologia egokia erabiliz, besteen iritziekiko jarrera gogoetatsu eta errespetuzkoarekin.
3.2. Kultura-zabalkunde analogikoko eta/edo digitaleko proiektuetan parte hartzea, analista kritiko gisa kolaboratuz eta egile-eskubideak eta jabetza intelektuala errespetatuz.	3.2. Aztertutako musika-lanei buruzko norberaren iritzia justifikatzea, baliabide analogiko eta digitaletatik informazio egokiena ikertu, hautatu eta tratatuz.
	3.3. Musika-kritikak eta norberaren iruzkinak egitea eta zabaltzea, baliabide analogiko zein digitalen bidez, argudio eta irizpide musikal egokietan oinarrituz, egile-eskubideak eta jabetza intelektuala errespetatuz.
4. kompetentzia espezifikoak	
4.1. Aurrez aztertutako musika-eredu jakin batzuk ahots-, gorputz- edo instrumentu-interpretazioaren bidez erreproduzitzea, haien egitura barnerratuz, pertzepzio fisiko-motorraren eta soinu-pertzepzioaren bidez, eta memorizazio-estrategiak aplikatuz.	4.1. Musika-lan bat osatzen duten elementuak sormenez aplikatzea konposizioetarako oinarri gisa, patroiz melodiko, erritmiko, harmoniko eta formalak eta funtsezko konposizio-prozedurak erabiliz.
4.2. Musika-egitura eta -sorkuntza laburrak inprobisatzea, beren funtsezko elementuen ezagutzatik eta analititik abiatuz.	4.2. Inprobisazioen bidez, arte-hizkuntzaren erabilera desberdinekin taldean esperimintatzea, enpatia eta kolaborazioa erakutsiz.
4.3. Teknologia digitalak musika-konposizioan erabiltzea modu kritiko, seguru eta arduratsuz.	4.3. Anlisi musikalarik aplikatutako metodoak eta teknikak eraginkortasunez erabiltzea, tresna teknologikoen laguntzaz, musika-ondarea zabaltzen, hedatzen eta balioesten laguntzeko autonomia erakutsiz.
5. kompetentzia espezifikoak	
5.1. Musikak beste adierazpide batzuekin (zinema, antzerkia, dantza...) erlazionatzen denean betetzen dituen funtzioak identifikatzea, horien ezaugarriak eta ikuslearengan sortzen duen efektua aztertuz.	5.1. Musikaren erabilera terapeutikoak aztertzea, baita zenbait musika-ezaugarri osasunean eta emozioetan nola eragiten duten ere, informazio-iturri fidagarrietan lortutako informazioetik abiatuz.
	5.2. Helburu terapeutikoekin erabiltzen den musikaren ezaugarriak deskribatzea, obren adibideak aztertuz eta haien ezaugarriek entzulearengan izan dezaketen ondorioekin lotuz.

OINARRIZKO JAKINTZAK

Lehenengo maila
A. Analisi musikalaren hastapena.
Partitura eta entzute aktiboa analisi musikalaren euskarri gisa.
Musika-proposamen baten oinarrizko elementuak eta horien arteko erlazioa: erritmoa, melodia, harmonia dinamikoa, agogikoa, testura eta instrumentazioa.
Hainbat garai, estilo eta generotako musika-proposamen adierazgarriak entzuteko analisi-estrategiak.
Proiektuak ikertu, konposatu, zabaldu eta lantzeko baliabide digitalak eta musika-aplikazioak.
Iruzkinak, ahozko gogoetak eta musika-aipamenak.
Egile-eskubideak eta jabetza intelektuala.
Tresna digitalen erabilera kritikoa, iraunkorra eta arduratsua.
Enpatia eta hainbat ikuspunturen balorazioa.
B. Forma musikala.
Forma musikalaren oinarrizko elementuak identifikatzeko estrategiak.
Oinarrizko konposizio-printzipioak: errepikapena, bariazioa, kontrastea eta garapena.
Sailkapena eta tipologia formalak: forma sinpleak, konposatuak eta libreak.
Musikaren funtzioa beste adierazpen artistiko batzuekin batera.
Jarrera inklusiboen sustapena eta kultura-aniztasunaren onarpena.
Musika-proposamen sortzaileak beste arte batzuekin batera.

Bigarren maila
A. Analisi musikalaren teknikak
Konparazioa teknika analitiko gisa.
Entzumena eta partiturak aztertze teknikak.
Sorkuntza-testuingurua aztertze teknikak.
Sortzailearen pentsamendua, testuinguru-baldintzatzaileak eta obraren interpretazioa.
Iruzkinak, ahozko gogoetak eta musika-kritikak.
Musika ikertze, konposatzeko eta zabaltzeko baliabide digitalak.
Egile-eskubideak eta jabetza intelektuala.
Kultura digitalaren jarrera kritikoa, etikoa eta arduratsua.
B. Musika-generoak.
Musikaren soinu- eta estilo-ezaugarriak Erdi Arotik gaur egunera arte.
Musika-formak eta -generoak Erdi Arotik gaur egunera arte.
Musikaren erabilera helburu terapeutikoekin.
Orkestraren barruko instrumentu-familia nagusien erabilera eta eboluzio organologikoa.
Talde-lanean parte-hartze aktiboa eta arduratsua, diskriminazioa dakarten estereotipoak gaindituz.
Musikak osasunean eta emozioetan dituen eraginak.